

Міністерство культури та інформаційної політики України
Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського
Виконавсько-музикознавчий факультет
Кафедра концертмейстерської майстерності

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до підготовки та проведення
АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ
КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС
зі спеціальності 025 Музичне мистецтво
освітньо-професійна програма
Сольне інструментальне та вокальне виконавство
освітній ступінь бакалавр

Затверджено на засіданні кафедри концертмейстерської майстерності. Протокол № 10 від «16» квітня 2024 року.

Схвалено науково-методичною радою. Протокол № 6 від «24» квітня 2024 року

Укладачі:

Заслужена діячка мистецтв України,
професорка, завідувачка кафедри
концертмейстерської майстерності
Харківського національного
університету мистецтв
імені І. П. Котляревського

Євгенія НІКІТСЬКА

Кандидатка мистецтвознавства,
доцентка, доцентка кафедри
концертмейстерської майстерності
Харківського національного
університету мистецтв
імені І. П. Котляревського

Катерина ПІДПОРІНОВА

Рецензенти:

Кандидатка мистецтвознавства,
голова предметно-циклової комісії
«фортепіано» Харківського музичного
фахового коледжу імені
Б. Лятошинського, спеціалістка вищої
кваліфікаційної категорії, викладачка-
методистка.

Ольга ЧЕРЕДНИЧЕНКО

Кандидатка мистецтвознавства,
старша викладачка
кафедри камерного ансамблю
Харківського національного університету
мистецтв
імені І. П. Котляревського

Оксана МІЦ

Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Сольне інструментальне та вокальне виконавство» набутих здобувачами компетентностей та програмних результатів навчання.

Успішне складання атестаційного екзамену є підтвердженням фаховості випускника, його готовності вести концертмейстерську діяльність, та є підставою щодо присвоєння освітньої кваліфікації «бакалавр музичного мистецтва» та професійної кваліфікації «концертмейстер».

В ході проведення атестаційного іспиту здобувачі мають продемонструвати набуті компетентності:

Загальні:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові):

СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Досягнення програмних результатів навчання:

ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.

ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри

(ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.
ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.
ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
ПРН8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
ПРН10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

Атестаційний екзамен «Концертмейстерський клас» проводиться у формі публічної демонстрації кваліфікаційної роботи – **виконання концертної ансамблевої програми** (під час дистанційного навчання – в режимі відеоконференції у форматі відеозаписів) тривалістю 13 – 20 хвилин.

Вимоги до виконання концертної ансамблевої програми атестаційного екзамену (фахова профілізація «Фортепіано»):

1. Розгорнута класична арія / інструментальний твір підвищеного рівня складності.
2. Вокальний цикл або декілька творів одного зарубіжного / українського композитора.

У виконанні арії важливим є урахування вокальної специфіки, зокрема, жанру твору (речитатив, аріозо, арія, каденція), характеру супроводу, а також гнучкий ансамблевий взаємозв'язок з вокалістом, синхронність у темпоритмічних змінах, агогіці, фразуванні, диханні тощо. В інструментальному творі підвищеного рівня складності студент має продемонструвати високий рівень володіння фактурою, віртуозність, точність артикуляції, використання багатой тембрової палітри та динамічної виразності, з урахуванням специфіки інструменту партнера-ансамбліста.

При виконанні вокального циклу або романсів – продемонструвати глибоке розуміння стилю та музично-драматургічної концепції програми, цілісного підходу до інтерпретації, врахування наскрізного розвитку музичних та поетичних образів, єдності динаміки та тембрової палітри. При виконанні декількох романсів одного композитора важливо розкрити індивідуальні риси кожного твору, дотримуючись загальної стилістичної лінії.

Необхідною умовою підготовки здобувачів до складання атестаційного екзамену є проведення консультацій викладачами кафедри, надання методичних рекомендацій з організації самостійної роботи здобувачів у період підготовки до екзамену.

Критерії оцінювання

Відповідність балів За університетською шкалою ЄКТС

Університетська шкала оцінювання (в балах)	Університетська шкала оцінювання в якісному вимірі	Шкала ЄКТС	
		сумарна оцінка (в балах)	оцінка
90 – 100	«відмінно»	90 – 100	A
75 – 98	«добре»	82 – 89	B
		75 – 81	C
60 – 74	«задовільно»	67 – 74	D
		60 – 66	E
0 – 59	«незадовільно»	35 – 59	FX
		0 – 34	F

90–100–A – відмінно. Здобувач освіти має високий творчий потенціал, демонструє досконале ансамблеве чуття та розуміння специфіки фортепіанного супроводу у різних жанрово-стильових умовах, вільно і швидко орієнтується в музичному матеріалі, досить легко справляється з усіма піаністичними труднощами. Ансамблеве виконання визначається глибоким розумінням музичної драматургії класичної арії та вокального циклу, широкою палітрою виразних засобів, органічною взаємодією із солістом/ами, що свідчить про яскраву виконавську індивідуальність концертмейстера і вміння успішно реалізовувати ансамблеві комунікативні стратегії та обумовлює високий рівень художньо-ціннісної інтерпретації і натхненність гри.

82–89–B – добре. Здобувач освіти демонструє добросовісне вивчення і якісне виконання ансамблевих творів, грає усвідомлено, художньо-логічно, правильно та методично-грамотно вибудовує партію фортепіанного супроводу, регулює баланс спільного звучання. Проте, інтерпретації бракує яскравості й переконливості, індивідуальності творчого мислення й натхнення, що відбивається у недостатній єдності та узгодженості ансамблевих нюансів виконання, порушуючи досконалість концертмейстерської “партитури”.

74–81–C – добре. Здобувач освіти старанно виконує вивчену програму з ансамблевих творів, на компетентному рівні дотримується всіх необхідних вимог щодо фортепіанного супроводу, але припускається деяких помилок, через що втрачає в художній складовій. Має добрий рівень професійної підготовки. Володіє специфікою ансамблевої гри на достатньо високому рівні, розуміє та реалізує базові концертмейстерські настанови.

64–73–D – задовільно. Здобувач освіти під час гри в ансамблі припускається помилок, що мають випадковий характер, але вказують на недостатнє розуміння

концертмейстерської функції та ансамблевої єдності. Виконанню бракує творчої активності та вміння самостійно мислити, через що страждає органічність ансамблевої виконання (нюанси дихання, балансу, спільної архітектоніки тощо). Відповідає кваліфікаційним професійним вимогам на задовільному рівні.

60–63–Е – задовільно. Здобувач освіти під час гри припускається помилок, що не завжди мають випадковий характер, що свідчить про системне нерозуміння концертмейстерських завдань та ансамблевої специфіки. Виконанню бракує творчої активності та вміння самостійно мислити, через що втрачається ансамблева єдність і відповідні комунікативні зв'язки між солістом та концертмейстером. Відповідає найнижчим кваліфікаційним професійним вимогам.

35–59–FX – незадовільно (з можливістю повторного складання). Програма не відповідає атестаційним вимогам дисципліни, не вивчена належним чином. Здобувач освіти не в змозі впоратись з піаністичними та ансамблевими складнощами, у виконанні є непереконливим та безпорадним, не дотримується базових концертмейстерських засад.

0–34–F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни). Програма не відповідає вимогам курсу, не вивчена. Здобувач освіти не в змозі впоратись з піаністичними складнощами, з послідовним відтворенням музичного матеріалу. Не засвоїв навички концертмейстерської роботи. Не здатний до усвідомлення концертмейстерських завдань та гри в ансамблі.